

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 5-х та 6-х класів НУШ з математики

Відповідно до ступеня оволодіння математичними знаннями і способами діяльності виокремлюються такі рівні навчальних досягнень учнів з математики:

I – початковий рівень, коли у результаті вивчення навчальних навчального матеріалу учень:

1) називає математичний об'єкт (вираз, формули, геометричну фігуру, символ), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика) запропонована йому безпосередньо;

2) за допомогою вчителя виконує елементарні завдання.

II – середній рівень, коли учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання, здатний розв'язувати завдання за зразком.

III – достатній рівень, коли учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє виконувати математичні операції, загальна методика і послідовність (алгоритм) який йому знайомі, але зміст та умови виконання змінені.

IV – високий рівень, коли учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, складати план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, тобто його діяльність має дослідницький характер.

Оцінювання якості математичної підготовки учнів з математики здійснюється в двох аспектах: рівень володіння теоретичними знаннями, який можна виявити в процесі усного опитування, та якість практичних умінь і навичок, тобто здатність до застосування вивченого матеріалу під час розв'язування задач і вправ.

Оцінювання здійснюється в системі тематичного контролю знань, коли бали виставляються за вивчення окремих тем, розділів та під час державної атестації.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводить заклад, є **формувальне, поточне та підсумкове: підсумкове, семестрове, річне**. За вибором закладу оцінювання можна здійснювати за системою оцінювання, визначеною законодавством, або за власною шкалою. За умов використання власної шкали заклад має визначити правила переведення загальної оцінки результатів навчання семестрового та річного оцінювання до системи, визначеної законодавством, для виставлення у Свідоцтві досягнень.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання. Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я.

Критерії оцінювання рівня володіння учнями теоретичними та практичними знаннями

ГАЛУЗЕВІ КРИТЕРІЇ			
	Група результатів 1. Досліджує ситуації та створює математичні моделі	Група результатів 2. Розв'язує математичні задачі	Група результатів 3. Інтерпретує та критично аналізує результати
1	<i>Учень / учениця:</i> сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок.	<i>Учень / учениця-</i> виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя.	<i>Учень / учениця:</i> передає інформацію, намагається висловлювати свої думки щодо результатів розв'язання проблемної ситуації, використовуючи короткі однотипні фрази.
2	<i>Учень / учениця:</i> відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; вирізняє у проблемній ситуації математичні дані; знаходить у почутому/прочитаному частковій відповіді на прості запитання; припускається змістових і логічних помилок	<i>Учень / учениця:</i> Виконує прості завдання/навчальні дії за наданим зразком або з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими.	<i>Учень / учениця:</i> комунікує з іншими щодо результатів розв'язання проблемної ситуації, використовує прості однотипні фрази.
3	<i>Учень / учениця:</i> відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; визначає математичні характеристики навколишніх об'єктів; знаходить у почутому/прочитаному частковій відповіді на запитання; припускається незначних змістових і логічних помилок.	<i>Учень / учениця:</i> виконує завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі.	<i>Учень / учениця:</i> висловлює свої думки простими фразами/реченнями щодо результатів розв'язання проблемної ситуації; просить надати зворотний зв'язок щодо ступеня розуміння та сприйняття запропонованого.

4	<p><i>Учень / учениця:</i> відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; розрізняє умову і вимогу, відомі та невідомі елементи проблемної ситуації; може пояснити окремі поняття/терміни/навчальні дії; обирає математичну модель із запропонованих вчителем.</p>	<p><i>Учень / учениця:</i> виконує завдання/навчальні дії за зразком або під керівництвом учителя; розбиває задачу на підзадачі; виконує обов'язки, розподілені в групі.</p>	<p><i>Учень / учениця:</i> використовує прості фрази/речення у ході комунікації; співставляє отриманий результат із вимогою задачі за допомогою вчителя; долучається до спілкування, може надати пояснення у межах запропонованої теми.</p>
5	<p><i>Учень / учениця:</i> Застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; знаходить у почутому/прочитаному відповіді на прості запитання; може пояснити основні поняття/навчальні дії; читає таблиці, схеми, діаграми, формули, графіки; добирає модель до проблемної ситуації за допомогою вчителя.</p>	<p><i>Учень / учениця:</i> Самостійно виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі.</p>	<p><i>Учень / учениця:</i> самостійно співставляє отриманий результат із вимогою задачі; перевіряє результат підстановкою; підтримує спілкування в межах запропонованої теми, використовує прості фрази/речення.</p>
6	<p><i>Учень / учениця:</i> застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; розуміє і пояснює основні поняття /</p>	<p><i>Учень / учениця:</i> самостійно виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом; з допомогою вчителя висловлює припущення щодо розв'язання математичної задачі; виконує спільне</p>	<p><i>Учень / учениця:</i> за поданими вказівками оцінює відповідь на реалістичність; подає результат із зазначеною точністю; спілкується у межах запропонованої теми, використовує прості фрази/речення.</p>

	<p>навчальні дії; наводить прості приклади застосування формул, схем, таблиць, діаграм, графіків; створює окремі частини математичної моделі, припускається логічних помилок при її створенні</p>	<p>завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі.</p>	
7	<p><i>Учень / учениця:</i> знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; перетворює текстові дані математичного змісту в таблиці, схеми, діаграми, формули, графіки, тощо; відповідає на запитання щодо умови, залежностей між елементами проблемної ситуації; перетворює один вид інформації в інший за зразком; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки; формулює гіпотези (припущення) за допомогою вчителя або працюючи у групі; створює моделі до типової проблемної ситуації за допомогою вчителя; виокремлює частини у плані розв'язання.</p>	<p><i>Учень / учениця:</i> виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розв'язує математичні задачі відомим способом або з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання.</p>	<p><i>Учень / учениця:</i> аналізує результати; оцінює відповідність математичної моделі проблемної ситуації; долучається до спілкування у межах запропонованої теми та визначає завдання через поставлені запитання.</p>
8	<p><i>Учень / учениця:</i> аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою;</p>	<p><i>Учень / учениця:</i> реалізує план розв'язування математичної задачі з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з</p>	<p><i>Учень / учениця:</i> перевіряє отриманий результат на відповідність проблемної ситуації; запрошує до спілкування, чітко формулюючи</p>

	<p>вирізняє проблемні ситуації, відповідає на запитання за опрацьованою інформацією;</p> <p>перетворює інформацію з одного виду в інший; наводить певні аргументи, доповнює думку/відповіді однокласників;</p> <p>самостійно формулює гіпотези (припущення); самостійно створює модель до проблемної ситуації, допускається незначних логічних помилок;</p> <p>за допомогою вчителя планує власні дії щодо розв'язання проблемної ситуації.</p>	<p>іншими, виконуючи навчальні завдання;</p> <p>визначає свої завдання в груповій роботі;</p> <p>виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії;</p> <p>пропонує способи розв'язання математичної задачі.</p>	<p>питання та пріоритети для обговорення у межах запропонованої теми.</p>
9	<p><i>Учень / учениця:</i></p> <p>аналізує інформацію, отриману з різних джерел; вирізняє проблемні ситуації</p> <p>обирає прийнятний із запропонованих способів для її унаочнення й візуалізації;</p> <p>самостійно створює математичну модель за аналогією;</p> <p>з незначними логічними помилками встановлює зв'язки між елементами проблемної ситуації та планує власні дії щодо її розв'язання.</p>	<p><i>Учень / учениця:</i></p> <p>виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; розв'язує математичні задачі засвоєними раніше способами;</p> <p>пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя;</p> <p>активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання.</p>	<p><i>Учень / учениця:</i></p> <p>відповідає на запитання щодо умови, залежностей між елементами проблемної ситуації, недостатності та надлишковості даних;</p> <p>ініціює спілкування та обмінюється інформацією у межах, запропонованої теми.</p>
10	<p><i>Учень / учениця:</i></p> <p>виокремлює істотну й потрібну інформацію, отриману із різних самостійно вибраних джерел;</p> <p>вирізняє проблемні ситуації, оцінює</p>	<p><i>Учень / учениця:</i></p> <p>застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях, працюючи самостійно, у парі або групі;</p> <p>здійснює різні види</p>	<p><i>Учень / учениця:</i></p> <p>використовує властивості математичних об'єктів для обґрунтування своїх дій та їх наслідків;</p> <p>розвиває ідеї/думки учасників спілкування в межах</p>

	інформацію за заданими критеріями; ставить запитання та встановлює логічні зв'язки між математичними об'єктами та елементами проблемної ситуації; створює та за необхідності корегує математичну модель; вводить допоміжні елементи та планує власні дії, спрямовані на розв'язання проблемної ситуації.	діяльності; пропонує кілька способів розв'язання математичної задачі.	запропонованої теми та намагається укласти їх у цілісну логічну лінію, розглядаючи різні сторони проблеми.
11	<i>Учень / учениця:</i> узагальнює інформацію, отриману з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; знаходить інформацію й аналізує її; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки; створює різні математичні моделі для однієї проблемної ситуації; планує власні дії та діяльність групи, спрямовані на розв'язання проблемної ситуації.	<i>Учень / учениця:</i> застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; здійснює різні види навчальної діяльності; аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє з іншими.	<i>Учень / учениця:</i> аналізує отримані результати на відповідність проблемній ситуації, за потреби вносить правки; узагальнює головний зміст почутого під час спілкування у межах запропонованої теми; обирає оптимальний спосіб взаємодії з іншими для вирішення спільних навчальних завдань
12	<i>Учень / учениця:</i> ініціює дослідження проблемної ситуації; оцінює інформацію отриману з різних джерел, порівнює та зіставляє її; усвідомлено використовує інформацію в різних ситуаціях; самостійно створює різні математичні моделі проблемної ситуації; планує різні способи розв'язування проблемної ситуації та обирає з них раціональніший.	<i>Учень / учениця:</i> застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групі для досягнення навчальних цілей, виконання	<i>Учень / учениця:</i> аналізує отримані результати та з'ясовує наявність альтернативних розв'язків; виступає посередником у спілкуванні у межах запропонованої теми, демонструє толерантність до різних точок зору і надає роз'яснення за потреби іншим учасникам.

		дослідницьких / творчих завдань	
--	--	------------------------------------	--

Правила оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з математики

При оцінюванні навчальних досягнень учнів враховуються:

- характеристики відповіді учня: правильність, повнота, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: осмисленість, глибина, узагальненість, системність, гнучкість, дієвість, міцність;
- ступінь сформованості загальнонавчальних і предметних умінь і навичок; рівень володіння розумовими операціями: уміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо.
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези):
- самостійність оцінних суджень.

Також слід враховувати, що оцінювання якості математичної підготовки учнів здійснюється в двох аспектах: рівень володіння теоретичними знаннями, який можна виявити в процесі усного опитування, та якість практичних умінь і навичок, тобто здатність до застосування вивченого матеріалу під час розв'язування задач і вправ.

Оцінюється:

- 1) оволодіння математичною мовою, розуміння математичної символіки, формул, моделей;
- 2) здатність логічно доводити та обґрунтовувати математичні твердження;
- 3) здатність оцінювати правильність та раціональність розв'язування задач, обґрунтовувати твердження, приймати рішення тощо.

Відповідно до ступеня оволодіння зазначеними знаннями і способами діяльності виокремлюються такі рівні навчальних досягнень школярів з математики

I-початковий рівень, коли у результаті вивчення навчальних навчального матеріалу учень: називає математичний об'єкт (вираз, формули, геометричну фігуру, символ), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика) запропонована йому безпосередньо, за допомогою вчителя виконує елементарні завдання.

II- середній рівень, коли учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання. здатний розв'язувати завдання за зразком.

III - достатній рівень, коли учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє виконувати математичні операції, загальна методика і послідовність (алгоритм) який йому знайомі, але зміст та умови виконання змінені.

IV - високий рівень, коли учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях. скласти план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, тобто його діяльність має дослідницький характер.

Оцінювання якості математичної підготовки учнів з математики здійснюється в двох аспектах: рівень володіння теоретичними знаннями, який можна виявити в процесі усного опитування, та якість практичних умінь і навичок, тобто здатність до застосування вивченого матеріалу під час розв'язування задач і вправ

Перевірка навчальних досягнень учнів в усній формі

Критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів в усній формі є: якість знань та умінь правильність, повнота, глибина, дієвість, гнучкість, конкретність і узагальненість, системність, усвідомленість, міцність; культура математичного мовлення послідовність викладу матеріалу. правильне вживання термінів, повнота у формулюванні висновків, стислість і розгорненість.

Підсумкова оцінка виставляється на підставі результатів опанування здобувачем освіти матеріалів тем впродовж їх вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, самостійних, контрольних робіт) та навчальної активності здобувача освіти. За ведення зошита оцінка не враховується.

Під час виконання самостійних, контрольних робіт здобувачі освіти не можуть користуватися додатковою літературою, калькуляторами, будь-якими гаджетами, тощо. Контрольні та самостійні роботи не перездаються.

Оцінка за семестр виставляється за результатами підсумкових оцінок.

Оцінка за рік - виставляється за результатами семестрових оцінок.